

***Open brief vanwege Ademloos, Ringland en stRaten-generaal
n.a.v. de installatie van de nieuwe Antwerpse gemeenteraad***

Antwerpen, 2 januari 2025

***Geachte burgemeester en schepenen
Geachte gemeenteraadsleden van meerderheid en oppositie***

Allereerst feliciteren wij u van harte met uw verkiezing en met de verantwoordelijkheid die u als vertegenwoordigers van uw stadsgenoten op zich neemt, met het oog op de belangen van alle inwoners van Antwerpen, nu en in de toekomst.

Het bestuursakkoord *Allemaal Antwerpenaar* opent met het hoofdstuk *Leefbare en mobiele stad*, met in de inleiding o.a. dit engagement: 'De stad voert de verbintenissen van het Toekomstverbond verder uit en werkt samen met alle betrokken partners aan De Grote Verbinding die de Ring rondmaakt, de Oosterweelverbinding realiseert en een nieuw stadsdeel ontwikkelt met meer groene en open ruimte. Dat heeft onze absolute prioriteit.'

Dat engagement sluit aan bij het [memorandum](#) dat Ringland, Ademloos en stRaten-generaal in aanloop naar de verkiezingen presenteerden. De burgerbewegingen hebben zich altijd geëngageerd om samen werk te maken van de overkapping van de volledige Antwerpse Ring en van een modal shift naar duurzamer verkeer, als hefboomen voor de uitbouw van een leefbare, gezonde stad in een bereikbare regio.

Maar om het Toekomstverbond optimaal te realiseren moeten er nog heel wat punten uitgeklaard worden. Wij zetten graag onze prioriteiten op een rij.

De overkapping van de volledige Ring

In het bestuursakkoord staat: 'In overleg met de stakeholders bekijken we verder welke verbeteringen in leefbaarheid we kunnen realiseren met overkappingen voor de zuidelijke R1 en de aansluitende autosnelwegen.'

Als burgerbewegingen dringen wij erop aan om daar onmiddellijk werk van te maken en in 2025 **het broodnodige integrale ontwerp van de onderbouw van de R1-Zuid af te werken**. Het ontwerp van de ondergrond – van knoop Oost tot de Kennedytunnel – biedt immers de structurele basis om vervolgens de overkapping van de Ring uit te tekenen. Mooie parken vergen een robuust fundament. Daarbij is een totaalvisie op het hele verkeerssysteem voor de onderbouw onontbeerlijk, aangevuld met principes inzake verkeersmanagement en de sturing van het ADR-verkeer, dit alles met het oog op het waarborgen van de maximale verkeers- en tunnelveiligheid. Dit concept is tevens de basis voor een zo efficiënt mogelijke planning en fasering.

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen, kregen we [algemene bijval vanuit alle politieke partijen](#). Wij rekenen dan ook op alle politici/beleidsmakers, zowel in Antwerpen als in Vlaanderen, om een tandje bij te steken en die plannen uit te werken binnen een strakke timing. Om op schema te blijven en ook om de kosten te beheersen moeten de werken aan de R1-Zuid naadloos aansluiten op de werken aan de R1-Noord. Daarom moet alles in het werk gesteld worden om het conceptontwerp voor het verkeerssysteem van de hele R1-Zuid nog dit jaar op tafel te kunnen leggen.

Tijdens deze bestuursperiode moeten we voorts ook **een meer gedetailleerd toekomstbeeld schetsen van de knoop Oost** met Ringpark de Knoop en de aansluitingen naar de R1-Noord en de E313-West (zone Rivierenhof). Ook de **ontwerpen van de A12-Zuid en het viaduct in Wilrijk** vragen om prioriteit. De uitwerking van die projecten is een Vlaamse bevoegdheid, de stad kan daartoe een belangrijke aanjager zijn.

Overigens, de realisaties op de linkeroever ogen veelbelovend. Voor iedere Vlaming die Antwerpen bezoekt of passeert, zal het belang van dit ‘grootste project van de eeuw’ alleen maar duidelijker worden. En hoe sneller de Antwerpenaar de positieve effecten ervan ervaart, hoe meer begrip er ook zal groeien onder de bevolking voor al de hinder die de werken aan de R1 de komende jaren nog zullen veroorzaken. Ook daarom heeft elke Antwerpenaar baat bij een strakke opvolging van de planning en de timing. Daarin kan de stad een cruciale rol spelen als deeltjesversneller.

De modal shift moet beter en sneller

Tijdens deze bestuursperiode moet er ook écht iets veranderen in het openbaar vervoer. Alleen dan kunnen we ervoor zorgen dat de al lang beoogde modal shift wel degelijk doorgang vindt en dat mensen meer te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer reizen, en minder met de auto. Dat is ook beter voor de verkeersveiligheid, het klimaat en onze gezondheid. Om de R1 te ontlasten, moet op termijn **minstens de helft van het goedertransport per trein of over het water gaan**. Daar is een inhaalbeweging nodig.

Voor het personenvervoer zijn de **vier tramlijnen en het Ringspoor**, zoals [goedgekeurd door de vorige Vlaamse regering](#), een goede eerste stap. Maar er is meer nodig, met een heldere visie op de langere termijn. Daartoe moet werk gemaakt worden van een helder plan van aanpak voor een coherente uitvoering van het *Routeplan 2030* – aangevuld met een ‘doorkijk 2040’ – in nauwe samenwerking met alle gemeenten in de Vervoerregio. **Het [Routeplan 2030](#) moet de komende tien jaar dé leidraad vormen bij de realisatie van concrete projecten en vervoersmaatregelen.**

Naast extra investeringen moeten De Lijn en de NMBS vooral zorgen dat het huidige aanbod weer **betrouwbaar** wordt. Wanneer reizigers niet kunnen rekenen op trein, tram of bus, kiezen ze andere vervoermiddelen. Net dat moet vermeden worden. Het openbaar vervoer moet zo aantrekkelijk worden dat reizigers er vanzelf gebruik van maken.

We vragen de stad om haar invloed maximaal aan te wenden om doorbraken te realiseren. Veel kleine ingrepen maken samen een groot verschil. De toegankelijkheid, netheid en stiptheid van het openbaar vervoer zijn pijnpunten. **De stad kan helpen de doorstroming te verbeteren** door de verkeerslichten aan te passen aan het openbaar vervoer, en door Hoppin-punten, stelplaatsen en corridors te bouwen. Geef voetgangers, fietsers en gebruikers van het openbaar vervoer de ruimte die ze nodig hebben, ze zullen er graag gebruik van maken.

In het kader van het Toekomstverbond heeft de stad inmiddels heel wat ervaring opgedaan met burgerparticipatie. We hopen en verwachten dat de stad ook het voortouw neemt om burgers te betrekken bij de verdere uitbouw van het openbaar vervoer. **Burgerparticipatie bij het bepalen van prioriteiten en het uitwerken van concrete maatregelen verhoogt het maatschappelijk draagvlak.** De Modal Shift Coalitie, die meer dan 35 lokale groepen uit de Vervoerregio verenigt, zit graag mee aan tafel.

Werk samen met de districten aan Pleinenplannen en Groene Nerven

StRaten-generaal stelde in 2022 zijn eerste [Pleinenplan](#) voor. Dat was een oefening om samen met burgers de ruimtelijke ordening van de kernstad af te stemmen op de noden en wensen van de bewoners en bezoekers. Inmiddels is er ook een [Pleinenplan voor het Kiel](#), opgemaakt in samenwerking met het district en lokale bewonersgroepen. In 2025 wordt, in samenwerking met studenten van de Universiteit Antwerpen, een Pleinenplan opgemaakt voor Merksem. Ook in andere districten is er interesse.

In het bestuursakkoord van de stad wordt niet naar de pleinenplannen verwezen, of naar de participatieve aanpak om het stadsweefsel te ontwikkelen op maat van wie er dagelijks woont en werkt. Dat is een gemiste kans. **Wij willen daar samen met de stad en de districten graag aan meewerken, op structurele basis.** Die aanpak sluit aan bij de trajecten die lopen rond de [Ringstad](#) en de [Groene Nerven](#), die vorm geven aan de relaties tussen de aanpalende wijken en buurten en de geplande ringparken.

Naast het uitwerken van pleinenplannen kunnen burgers ook heel wat input geven om quick wins te realiseren ten voordele van voetgangers en fietsers en om overlast in hun wijk te milderen. Overigens zijn we opgetogen dat de 3-30-300-regel, die eerder door Ademloos werd [gepromoot](#), in het bestuursakkoord is opgenomen als richtsnoer op de langere termijn. Hoe meer bomen in de stad, hoe beter.

Ons engagement in de werkgemeenschap blijft

Als burgers en burgerbewegingen blijven we ons inzetten voor de transformatie van onze stad. We staan klaar om actief en constructief mee te werken. Veel voorstellen en plannen liggen al klaar. **Wij gaan resoluut voor een betere en gezondere stad, voor ons, onze kinderen en onze kleinkinderen.**

Vriendelijke groeten vanwege
Ademloos, Ringland en stRaten-generaal

